EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 30.5.2013
COM(2013) 311 final

2013/0162 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta

(Uuesti sõnastatud)

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2013) 188 final}
{SWD(2013) 189 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku üldine taust, põhjused ja eesmärgid**

Rahvuslikud kultuuriväärtused on varad, mille liikmesriigid liigitavad oma kultuuripärandi hulka. Üldiselt toimub liigitamine vastavalt esemete kultuurilisele tähtsusele ning nende kaitseks rakendatakse rohkem või vähem rangeid eeskirju. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 36 tähenduses ning riiklike õigusaktide või haldusmenetluste kohaselt on kunstilise, ajaloolise ja arheoloogilise väärtusega rahvuslikud rikkused (edaspidi „rahvuslikud rikkused") tähtsaimad kultuuriväärtused, mida tuleks säilitada tulevastele põlvkondadele. Üldiselt on rahvuslikud rikkused õigusaktidega kaitstud ja nende lõplik väljaviimine liikmesriigi territooriumilt on keelatud.

Siseturg on sisepiiridega ala, milles kaupade vaba liikumine tagatakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu sätetele. Need sätted ei välista keelde või piiranguid, kui need on õigustatud ELi toimimise lepingu artiklis 36 nimetatud kunstilise, ajaloolise ja arheoloogilise väärtusega rahvuslike rikkuste kaitsmise seisukohast.

Nõukogu direktiiv 93/7/EMÜ liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta[1] võeti vastu 1993. aastal, et tagada sisepiiride kadudes liikmesriikide rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtuste kaitse. Kõnealuse direktiivi eesmärk on ühitada kaupade vaba liikumise aluspõhimõte rahvuslike rikkuste tõhusa kaitsmise vajadusega.

Direktiivi hindamised[2] on toonud esile, et direktiiv ei suuda piisavalt kindlustada liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud ja teise liikmesriigi territooriumil asuvate rahvuslikuks rikkuseks liigitatud teatavate kultuuriväärtuste tagastamist. Selle peamised põhjused on järgmised:

- kriteeriumid, millele rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtused peavad tagastamisnõude esitamiseks vastama, st kuuluvus ühte lisas loetletud ühistest kategooriatest ning väärtusläve ja vanusenõude täitmine;
- lühike tähtaeg tagastamisnõude esitamiseks;
- hüvitamiskulud.

---

[1] Nõukogu direktiiv 93/7/EMÜ, 15. märts 1993, liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta (EÜT L 74, 27.3.1993, lk 74), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 96/100/EÜ, 17. veebruar 1997 (EÜT L 60, 1.3.1997, lk 59) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/38/EÜ, 5. juuni 2001 (EÜT L 187, 10.7.2001, lk 43).

[2] Komisjoni esimene aruanne nõukogule, Euroopa Parlamendile ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele nõukogu määruse (EMÜ) nr 3911/92 (kultuuriväärtuste ekspordi kohta) ja nõukogu direktiivi 93/7/EMÜ (liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta) kohaldamise kohta, KOM(2000) 325 lõplik, 25.5.2000. Komisjoni teine aruanne nõukogule, Euroopa Parlamendile ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele nõukogu direktiivi 93/7/EMÜ (liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta) kohaldamise kohta, KOM(2005) 675 lõplik, 21.12.2005. Komisjoni kolmas aruanne nõukogule, Euroopa Parlamendile ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele nõukogu direktiivi 93/7/EMÜ (liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta) kohaldamise kohta, KOM(2009) 408 lõplik, 30.7.2009. Komisjoni neljas aruanne nõukogule, Euroopa Parlamendile ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele nõukogu direktiivi 93/7/EMÜ (liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta) kohaldamise kohta, COM(2013) 310 final, 30.5.2013.

Need hindamised tõid esile ka selle, et direktiivi rakendamise tõhustamiseks tuleb parandada keskasutuste vahelist haldusalast koostööd ja konsulteerimist.

Direktiiviga kehtestatud süsteemi raames peaksid mõned liikmesriigid oma kultuuriväärtuste tagastamise kindlustamiseks kasutama rahvusvaheliste konventsioonidega loodud mehhanisme. Kõik liikmesriigid ei ole ratifitseerinud UNESCO 1970. aasta kultuuriväärtuste ebaseaduslikku sissevedu, väljavedu ja omandiõiguse üleandmise keelamist ning ärahoidmise abinõusid käsitlevat konventsiooni ning UNIDROIT' 1995. aasta konventsiooni varastatud või ebaseaduslikult eksporditud kultuuriväärtuste kohta[3].

Vaatamata olemasolevate vahendite mitmekesisusele on ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtustega muutunud üheks kõige levinumaks ebaseadusliku kaubanduse liigiks. Ebaseaduslik kauplemine rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtustega on eriti raske kuritegevuse vorm, millel on negatiivsed tagajärjed liikmesriikide rahvuslikule identiteedile, kultuurile ja ajaloole, kuna rahvuslike rikkuste kadumine jätab riigi kodanikud ilma kokkupuutepunktidest nende identiteedi ja ajalooga.

Euroopa Liidu Nõukogu on tunnistanud, et need probleemid mõjutavad liikmesriike oluliselt, ning tõdes oma 13.−14. detsembri 2011. aasta järeldustes, et on vaja meetmeid, millega tõhustada kultuuriväärtuste vastase kuritegevuse tõkestamist ja selle vastu võitlemist. Sellest tulenevalt soovitas nõukogu muu hulgas, et komisjon toetaks liikmesriike kultuuriväärtuste tõhusal kaitsel, eesmärgiga tõkestada ebaseaduslikku kaubandust ja selle vastu võidelda ning edendada vajaduse korral täiendavaid meetmeid[4].

Käesoleva ettepaneku eesmärk on võimaldada liikmesriikidel kindlustada nende territooriumilt alates 1993. aastast ebaseaduslikult väljaviidud rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtuste tagastamine.

Ettepaneku üldine eesmärk on edendada kultuuriväärtuste kaitset siseturul.

Kooskõla Euroopa Liidu muude põhimõtete ja eesmärkidega

Algatus on kooskõlas liidu kultuuriväärtuste kaitset käsitleva poliitikaga. See vastab ka eespool mainitud ministrite nõukogu järeldustele kultuuriväärtustega ebaseadusliku kauplemise tõkestamise ja selle vastu võitlemise kohta.

Direktiivi ettepanekus käsitletakse kultuuriväärtuste tagastamise süsteemi, mis võimaldab liikmesriikidel kaitsta rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtusi.

Omanikule kultuuriväärtuse tagastamise küsimuses tuleb märkida, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruses (EL) nr 1215/2012[5] (kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades) on nähtud ette võimalus esitada omandiõigusest tulenev tsiviilõiguslik väljaandmisnõue kultuuriväärtuse tagasisaamiseks selle paiga kohtutesse, kus kultuuriväärtus asub. Uus säte hõlmaks ka kultuuriväärtuste tagasisaamist käsitlevaid tsiviilhagisid.

Mõlema algatuse eesmärk on tõhustada kultuuriväärtuste kaitset. Üks võimaldab riigi ametiasutustel taotleda territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud rahvuslikuks rikkuseks

---

3 2012. aasta septembri seisuga oli UNESCO 1970. aasta konventsiooni ratifitseerinud 22 liikmesriiki ja UNIDROIT' 1995. aasta konventsiooni 13 liikmesriiki. Austrias oli UNESCO konventsioon ratifitseerimisel.

4 ELi Nõukogu 13.−14. detsembri 2011. aasta järeldused kultuuriväärtuste vastase kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise kohta. http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/126866.pdf

5 ELT L 351, 20.12.2012, lk 1.

liigitatud kultuuriväärtuse tagastamist, teine annab omanikule õiguse taotleda kultuuriväärtuse tagastamist selle liikmesriigi kohtutes, kus ese paikneb.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine huvitatud isikutega**

Avalik konsulteerimine korraldati 30. novembrist 2011 kuni 5. märtsini 2012 kõigile käesoleva algatusega seotud sidusrühmadele. Konsulteerimine korraldati interaktiivse poliitikakujunduse kohaselt („Sinu hääl Euroopas") nii, et kaks sihipärast küsimustikku saadeti vastavalt avalikele asutustele ja üksustele ning teemaga seotud või kultuuriväärtuste alal tegutsevatele kodanikele ja majandustegevuses osalejatele.

Komisjon sai 142 vastust, millest 24 pärines avalikest organitest ja 118 erasektorist. Kokkuvõte kõnealusest avaliku konsulteerimise tulemustest on kättesaadaval Europa veebisaidil[6].

Enamik erasektorisse kuuluvatest vastanutest (61%) on seisukohal, et direktiiv 93/7/EMÜ vastab piisavalt liikmesriikide vajadustele ning seda ei ole vaja muuta. Vaid 22% pooldas läbivaatamist.

Seevastu leidis 54% avaliku sektori asutuste ja organite esindajatest, et direktiiv ei kindlusta liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud rahvuslike rikkuste tõhusat tagastamist. Toetus direktiivi tõhustamiseks kavandatud lahendustele jaotub küllalt ühtlaselt: 29% vastanutest on direktiivi läbivaatamise poolt, 29% pooldab pädevate asutuste vahelise halduskoostöö ja teabe vahetamise parandamist, 17% pooldab seda, et liikmesriigid ratifitseeriksid rahvusvahelised konventsioonid (UNESCO ja UNIDROIT'), ning 25% pooldab mitut lahendust ühendavat lähenemisviisi, nimelt direktiivi läbivaatamist ning halduskoostöö parandamist ja pädevate asutuste vahelist konsulteerimist.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon on korrapäraselt koostanud hindamisaruandeid, mis põhinevad liikmesriikide aruannetel direktiivi 93/7/EMÜ kohaldamise kohta. Aastaid 1993−2011 hõlmavad hindamisaruanded on suunatud Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele[7].

Samuti viis komisjon läbi direktiivi järelhindamise, moodustades selleks eksperdirühma, mis koosneb keskasutuste esindajatest, kes täidavad direktiivis sätestatud ülesandeid. Kultuuriväärtuste ekspordi ja tagastamise komitee raames loodud kultuuriväärtuste tagastamise eksperdirühma „Return of cultural goods" ülesanne oli selgitada välja direktiivi kohaldamisega seonduvad probleemid ja pakkuda välja uued lahendused. Töörühm tegutses aastatel 2009−2011.

Töörühm jõudis järeldusele, et direktiiv on vaja läbi vaadata, nii et see toimiks rahvuslike rikkuste tagastamise eesmärgil tõhusamalt. Samuti järeldas töörühm, et halduskoostöö ja keskasutuste vahelise konsulteerimise parendamiseks on vaja kehtestada teatavad mehhanismid[8].

---

6 http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations/2012/index_et.htm

7 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/regulated-sectors/cultural-goods/index_en.htm

8 Rühma töödokumente ja selle liikmete individuaalset panust ei ole avaldatud.

- **Mõju hindamine**

Käesolevale ettepanekule on lisatud mõjuhinnangu kokkuvõte ja mõjuhinnang, mille eelnõu hindas Euroopa Komisjoni mõjuhindamiskomitee, kes avaldas oma arvamuse 21. septembril 2012. Lõplikus mõjuhinnangus võeti arvesse komitee soovitusi.

Mõjuhinnangus võeti arvesse eelkõige direktiivi hindamisaruandeid, eksperdirühma „Return of cultural goods" koostatud dokumente, avatud koordineerimismeetodil tegutseva eksperdirühma tööd, mis käsitleb kollektsioonide liikuvust[9] ja mis tehti kultuurivaldkonna 2007.–2010. aasta töökava raames, avaliku konsulteerimise tulemusi kõnealusel teemal, aga ka 2004., 2007. ja 2011. aastal kultuuriväärtuste valdkonnas läbiviidud uuringuid[10].

Selliselt kogutud teabe alusel viis komisjon läbi mõju hindamise, milles analüüsiti ja võrreldi järgmisi valikuid[11]:

1. valik: praegust olukorda ei muudeta

Selle valiku korral direktiividega 96/100/EÜ ja 2001/38/EÜ muudetud direktiivi 93/7/EMÜ ei muudeta.

2. valik: edendada ühiste vahendite kasutamist keskasutuste vahel

Elektroonilise vahendi (siseturu teabesüsteem, edaspidi „IMI") andmine keskasutuste käsutusse, eesmärgiga lihtsustada nende asutuste vahelist halduskoostööd, konsulteerimist ja teabevahetust.

3. valik: vaadata direktiiv 93/7/EMÜ läbi

Direktiiv 93/7/EMÜ vaadatakse läbi eesmärgiga i) laiendada selle reguleerimisala kõigile rahvuslikuks rikkuseks liigitatud esemetele, ii) pikendada tähtaegu, mis on seotud tagastamisnõude esitamisega ja selle kontrollimisega, kas tegu on kultuuriväärtusega, iii) ühtlustada omanikule makstavate hüvitiste tingimusi.

4. valik: ergutada liikmesriike ratifitseerima ja rakendama UNESCO 1970. aasta kultuuriväärtuste konventsiooni

Direktiivi 93/7/ EMÜ ei muudeta, vaid keskendutakse sellele, et liikmesriigid ratifitseeriksid ja rakendaksid UNESCO 1970. aasta kultuuriväärtuste ebaseaduslikku sissevedu, väljavedu ja omandiõiguse üleandmiste keelamist ning ärahoidmise abinõusid käsitleva konventsiooni.

---

9 *Final report and Recommendations to the Cultural Affairs Committee on improving the means of increasing the mobility of collections*, juuni 2010: http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/working-group-on-museum-activities_en.htm

10 Uuring *Analyse des structures et mécanismes de diffusion des données nécessaires aux autorités afin de garantir l'application de la directive relative aux biens culturels* (Kultuuriväärtusi käsitleva direktiivi kohaldamise tagamiseks ametiasutustele vajalike andmete levitamise struktuuride ja mehhanismide analüüs), 2004, ning uuring *Extension aux 12 nouveaux États membres* (Direktiivi laienemine 12 uuele liikmesriigile), 2007 (Information & Communication Partners : uuringuleping nr 30-EÜ-0102617/00-49), kättesaadavad taotluse esitamisel aadressil ENTR-PRODUCT-MARKET-INTEGR-AND-ENFOR@ec.europa.eu. *Study on preventing and fighting illicit trafficking in cultural goods in the European Union* (Kultuuriväärtustega ebaseadusliku kauplemise tõkestamist ja selle vastu võitlemist käsitlev uuring), EÜCOJI-CNRS-UMR 6224 (Prantsusmaa), 2011. http://ec.europa.eu/home-affairs/doc_EÜntre/crime/docs/Report%20Trafficking%20in%20cultural%20goods%20EN.pdf#zoom

11 Muud valikud, näiteks i) liit ratifitseerib UNESCO 1970. aasta ja UNIDROIT' 1995. aasta konventsiooni; ii) koostada liidu strateegia, mille eesmärk on see, et kõik liikmesriigid ratifitseerivad UNIDROIT' konventsiooni, iii) asendada direktiiv 93/7/EMÜ määrusega ja iv) tunnistada direktiiv 93/7/EMÜ kehtetuks, jäeti kõrvale erinevate lahenduste analüüsimise algetapis teostatavusega seotud põhjustel.

Eelistatum lähenemisviis on 2. ja 3. valiku kombinatsioon:

− näha ette halduskoostöö süsteemi IMI kasutamine keskasutuste vahel;

− laiendada direktiivi reguleerimisala kõigile aluslepingu artiklis 36 sätestatud rahvuslikele rikkustele;

− pikendada tagastamisnõude esitamise tähtaega;

− pikendada tähtaega, mille jooksul kontrollitakse, kas tegemist on kultuuriväärtusega;

− ühtlustada tagastamise korral omanikule makstavate hüvitiste tingimusi.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- **Kavandatud meetmete kokkuvõte**

Direktiividega 96/100/EÜ ja 2001/38/EÜ muudetud direktiivi 93/7/EMÜ uuesti sõnastamise eesmärk võimaldada liikmesriikidel kindlustada rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtuste tagastamine. Samuti on uuesti sõnastamise eesmärk lihtsustada liidu õigusakte kõnealuses valdkonnas.

Direktiivi 93/7/EMÜ sätete muudatused hõlmavad järgmisi aspekte: i) laiendada direktiivi reguleerimisala kõigile aluslepingu artiklis 36 sätestatud rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtustele, ii) näha ette IMI süsteemi kasutamine halduskoostöö elluviimiseks ja keskasutuste vaheliseks teabevahetuseks, iii) pikendada tähtaega, et võimaldada taotluse esitanud liikmesriigi asutustel kontrollida, kas teises liikmesriigis asuva eseme puhul on tegemist kultuuriväärtusega, iv) pikendada tagastamisnõude esitamise tähtaega, v) määrata kindlaks, milline taotluse esitanud liikmesriigi asutus käivitab tagastamisnõude esitamise tähtaja, vi) täpsustada, et omanikul lasub kohustus tõendada, et oli kultuuriväärtuse omandamisel nõuetekohaselt hoolikas, vii) määrata kindlaks ühised kriteeriumid mõiste „nõuetekohaselt hoolikas” tõlgendamiseks ja viii) pikendada direktiivi kohaldamise hindamise aruannete esitamise tähtaega.

- **Õiguslik alus**

Ettepanek põhineb aluslepingu (Euroopa Liidu toimimise lepingu) artiklil 114.

- **Subsidiaarsuse põhimõte**

Siseturuga seotud pädevus on jagatud liidu ja liikmesriikide vahel. Sellest tulenevalt kohaldatakse subsidiaarsuse põhimõtet.

Kuna liikmesriikide eraldi tegutsemine kultuuriväärtuste tagastamisel võiks takerduda liikmesriikide erinevate eeskirjade tõttu, võeti koos siseturu loomisega vastu direktiiv 93/7/EMÜ.

Tagastamist käsitlevate eeskirjade kindlaksmääramine aitab lihtsustada siseturu toimimist. Liikmesriigil oleks väga raske kindlustada ebaseaduslikult väljaviidud rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtuse tagastamine ilma ühise menetluseta, mida kohaldatakse ka liikmesriigis, kus ese asub. Eseme ebaseaduslikust väljaviimisest teadlik omanik võib asuda elama teise liikmesriiki eseme kaotamist kartmata.

Kultuuriväärtuste ebaseadusliku väljaviimise piiriülene mõõde tähendab seda, et liidul on paremad võimalused selles küsimuses tegutsemiseks ning ebaseaduslikult väljaviidud ja teise liikmesriigi territooriumil asuvate esemete tagastamise kindlustamiseks. Seega ei saa liikmesriigid ise ettepaneku eesmärke piisavalt hästi saavutada, mistõttu on vajalik võtta meetmeid liidu tasandil.

Liit aga ei ole pädev määrama kindlaks, mis on rahvuslik rikkus või millised riiklikud kohtud on pädevad menetlema tagastamisnõuet, mille taotluse esitanud liikmesriik võib esitada liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud rahvusliku rikkusena liigitatud kultuuriväärtuse omaniku ja/või valdaja vastu. Need aspektid on seotud subsidiaarsusega, kuna need kuuluvad liikmesriikide pädevusalasse.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe ettepanekus kavandatud muudatused seatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

Meetme ulatus on seotud nende peamiste põhjustega, mis piiravad direktiivi 93/7/EMÜ tõhusust rahvuslikuks rikkuseks liigitatud teatud esemete tagastamise kindlustamisel. Käesolev ettepanek on proportsionaalne eesmärgiga tagada kõigi alates 1993. aastast liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtuste tagastamine ning mitte minna kaugemale kui vajalik.

Direktiivi parema kohaldamise eesmärgil sätestatakse käesolevas ettepanekus, et keskasutuste vaheline halduskoostöö ja teabevahetus toimub IMI süsteemi kaudu, samuti täpsustatakse selles, milline taotluse esitanud liikmesriigi ametiasutus käivitab tagastamisnõude esitamise tähtaja, sätestatakse, et omanikul tuleb tõendada, et oli kultuuriväärtust omandades nõuetekohaselt hoolikas, ning määratakse kindlaks mõiste „nõuetekohaselt hoolikas" teatavad ühised kriteeriumid, nii et liikmesriikide kohtunikud tõlgendaksid omanikule hüvitiste määramisel seda mõistet ühtsemalt. Nende kriteeriumide loetelu ei ole ammendav.

Vajadust tegutseda ei ole täheldatud muude, näiteks järgmiste aspektide osas: võimaldada eraisikul esitada tagastamisnõue seoses talle kuuluva rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtusega, pikendada 30 aastalt 50 aastale tagastamisnõude esitamise tähtaega, määrata kindlaks omanikule makstava hüvitise maksimumsumma.

Haldusasutustele ei kaasne ettepanekuga täiendavat halduskoormust, vaid see peaks hoopis vähenema.

- **Õigusloome tehnika valik**

Siinkohal tuleks meenutada, et 1. aprillil 1987 otsustas komisjon anda oma talitustele ülesande kodifitseerida kõik õigusaktid hiljemalt kümnenda muudatuse järel. Komisjon rõhutas, et see on minimaalne nõue ning et ühenduse õiguse arusaadavuse ja selguse huvides tuleks talitustel püüda nende vastutusalas olevaid tekste kodifitseerida veelgi tihedamini.

Komisjon on alustanud nõukogu 15. märtsi 1993. aasta direktiivi 93/7/EMÜ (liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta)[12] kodifitseerimist ning seadusandjale on esitatud asjakohane ettepanek[13]. Uus direktiiv asendab sellesse inkorporeeritud õigusaktid[14].

Seadusandliku menetluse käigus tõdeti, et direktiivi 93/7/EMÜ artikli 16 lõike 4 sõnastus, mis vastab kodifitseerimisettepaneku artikli 16 lõikele 3, loob teisese õigusliku aluse. Arvestades Euroopa Kohtu 6. mai 2008. aasta lahendit kohtuasjas C-133/06, otsustati jätta välja kodifitseerimisettepaneku artikli 16 lõige 3. Kuna kõnealune väljajätmine oleks tähendanud sisulist muudatust ja läheks seega tavalisest kodifitseerimisest kaugemale, peeti vajalikuks kohaldada 20. detsembri 1994. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (õigusaktide tekstide

[12] Teostatud kooskõlas komisjoni teatisega Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Acquis communautaire'i kodifitseerimise kohta", KOM(2001) 645 lõplik.

[13] KOM(2007) 873 lõplik.

[14] Käesoleva ettepaneku I lisa A osa.

ametliku kodifitseerimise kiirendatud töömeetod) punkti 8[15], võttes arvesse nimetatud punkti käsitlevat ühisdeklaratsiooni[16].

Komisjon pidas seega asjakohaseks võtta tagasi Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 93/7/EMÜ kodifitseerimist käsitlev ettepanek[17] ning muuta direktiivi kodifitseerimine uuesti sõnastamiseks, millega teha vajalik muudatus.

Nagu eelnevalt selgitatud, eeldab eesmärk kindlustada liikmesriikidele võimalus, et tagastatakse rahvuslikeks rikkusteks liigitatud kultuuriväärtused seda, et direktiivi 93/7/EMÜ tehakse mitmed sisulised muudatused. Sellest tulenevalt otsustati kasutada uuesti sõnastamise tehnikat vastavalt 28. novembri 2001. aasta institutsioonidevahelisele kokkuleppele õigusaktide uuesti sõnastamise tehnika süstemaatilise kasutamise kohta[18].

Käesolev ettepanek on direktiividega 96/100/EÜ ja 2001/38/EÜ muudetud direktiivi 93/7/EMÜ uuesti sõnastamine. Ettepanekuga lihtsustatakse kehtivaid õigusakte ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 93/7/EMÜ, 96/100/EÜ ja 2001/38/EÜ.

- **Ettepaneku üksikasjalik selgitus**

Artikli 1 lõikes 1 määratletakse mõiste „kultuuriväärtus” kui ese, mis on enne või pärast ebaseaduslikku väljaviimist liikmesriigi territooriumilt liigitatud õigusaktide või haldusmenetluste kohaselt „kunstilise, ajaloolise või arheoloogilise väärtusega rahvusliku rikkuseks" aluslepingu artikli 36 tähenduses. Direktiivi 93/7/EMÜ lisa jäetakse välja.

Tagastamise kohaldamiseks jäetakse käesolevas direktiivis välja kohustus, et rahvuslikuks rikkuseks liigitatud esemed

- kuuluksid lisas viidatud ühte ühistest kategooriatest ning täidaksid vajaduse korral neile kategooriatele seatud vanusenõude ja/või väärtusläve, või
- et neist kategooriatest väljajäävad esemed peavad moodustama muuseumide, arhiivide, raamatukogude säilituskogude või vaimulike asutuste varade nimistus loetletud riiklike kogude lahutamatu osa.

Sellega seoses tuleb meenutada, et iga liikmesriik määrab kindlaks oma rahvuslikud rikkused aluslepingu artikli 36 tähenduses ja piires. Direktiivi 93/7/EMÜ lisa eesmärk ei ole määrata kindlaks nimetatud artikli tähenduses rahvuslike rikkuste hulka kuuluvad esemed, vaid määrata kindlaks esemete kategooriad, mida võib selliselt liigitada ja mille suhtes võidakse seega kohaldada tagastamiskorda.

Kõnealuse ettepaneku eesmärk on ühitada kultuuriväärtuste vaba liikumise aluspõhimõte vajadusega kaitsta tõhusalt rahvuslikke rikkusi. Selles kinnitatakse 1993. aasta seadusandja soovi teha direktiiviga 93/7/EMÜ esimene samm liikmesriikidevahelise sellealase koostöö suunas siseturu raames ning selle eesmärk on saavutada asjaomaste riiklike õigusaktide vastastikune tunnustamine.

Käesolev ettepanek vastab liikmesriikide esindajate korduvale taotlusele kehtestada tõhus süsteem rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtuste tagastamiseks. Sellega antakse

---

15 „Kui seadusandliku protsessi käigus selgub, et on vaja teha ka sisulisi muudatusi lisaks vaid kodifitseerimisele, esitab vajaduse korral ettepaneku(d) komisjon.”

16 „Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon märgivad, et juhul kui on vajalik teha sisulisi parandusi minnes kaugemale kodifitseerimisest, on komisjonil võimalik juhtumipõhiselt valida, kas uuesti sõnastada oma ettepanek või esitada täiendavalt eraldiseisev parandusettepanek, jättes oma kodifitseerimisettepaneku samal ajal lauale, ning viies sisulise muudatuse pärast seda, kui see on vastu võetud, kodifitseerimisettepanekusse sisse.”

17 ELT L 252, 18.9.2010, lk 11.

18 EÜT L 77, 28.3.2002, lk 1.

liikmesriikidele võimalus kindlustada nende territooriumilt alates 1993. aastast ebaseaduslikult väljaviidud rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtuste tagastamine, misläbi paraneb liikmesriikide kultuuripärandi kaitse.

Kultuuriväärtuse omanikul on tagastamismenetluse käigus siiski võimalus esitada tõendeid ja väita, et taotluse esitanud riik on eseme rahvuslikuks rikkuseks liigitamisel rikkunud aluslepingu artiklit 36. Menetleval kohtul tuleb teha otsus, vajaduse korral pärast Euroopa Liidu Kohtule eelotsusetaotluse esitamist.

Artiklites 4 ja 6 sätestatakse, et keskasutused kasutavad omavahelise halduskoostöö, konsulteerimise ja teabevahetuse lihtsustamiseks siseturu teabesüsteemi.

Artikli 4 lõikes 3 pikendatakse viie kuuni pärast eseme leidmise teadet tähtaega, mille jooksul tuleb taotluse esitanud liikmesriigi pädeval asutusel kontrollida, kas teises liikmesriigis leitud eseme puhul on tegemist kultuuriväärtusega.

Piiriülest aspekti silmas pidades soodustab tähtaja pikendamine pädevate asutuste vahelist tõhusamat halduskoostööd.

Artikli 7 lõikes 1 täpsustatakse, et tagastamisnõude võib esitada kuni kolme aasta jooksul pärast seda, kui taotluse esitanud riigi keskasutus on saanud teada kultuuriväärtuse asukoha ja selle omaniku või valdaja.

Selle tähtaja pikendamisel võetakse arvesse piiriüleste suhete keerukust ning taotluse esitanud riigil lasuvat hoolsuskohustust.

Artikkel 9 sisaldab mõiste „nõuetekohaselt hoolikas" tõlgendamiseks vajalikke ühiseid kriteeriume, mida eeldatakse omanikult eseme omandamisel. Need kriteeriumid põhinevad 1995. aasta UNIDROIT' konventsiooni artikli 4 lõikes 4 ja artikli 6 lõikes 2 sätestatul.

Käesolevas ettepanekus sätestatakse, et omanikul lasub kohustus tõendada, et oli kultuuriväärtust omandades nõuetekohaselt hoolikas. Eseme omandajal on õigus saada hüvitist tingimusel, et ta tõendab, et oli vara omandades nõuetekohaselt hoolikas seoses kultuuriväärtuse seadusliku väljaviimisega taotluse esitanud liikmesriigi territooriumilt.

Need muudatused peaksid aitama kaasa direktiivi ühtsemale kohaldamisele ning vajaduse korral raskendama hüvitise saamist, kui tegemist on pahauskselt tegutseva või ebapiisaval määral hoolsust üles näitava omanikuga.

Artiklis 16 sätestatakse hindamise ja järelevalve kord, mille vahendusel saavad liidu teised institutsioonid teavet direktiivi rakendamise kohta. Direktiivi kohaldamist ja hindamist käsitlevad aruanded koostatakse iga viie aasta tagant. Ettepanek sisaldab läbivaatamisklauslit.

- **Komiteemenetlus ja delegeeritud õigusaktid**

Direktiivi 93/7/EMÜ artiklis 17 sätestatakse, et komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 116/2009 (kultuuriväärtuste eksporti käsitleva määruse (EMÜ) nr 3911/92 kodifitseeritud versioon)[19] artikli 8 alusel loodud komitee. See on kultuuriväärtuste ekspordi ja tagastamise komitee, mis on liikmesriikide esindajatest koosnev komisjoni nõuandekomitee.

Direktiivis 93/7/EMÜ sätestatakse, et komitee uurib kõiki käesoleva direktiivi lisa kohaldamisega seotud küsimusi, mis eesistuja on talle esitanud kas oma algatusel või liikmesriigi esindaja taotluse korral.

Kuna uues direktiivis lisa puudub, ei viidata ettepanekus komiteele.

[19] ELT L 39, 10.2.2009, lk 1.

Vastavalt komisjoni teatisele „Komisjoni eksperdirühmade raamistik: horisontaalsed eeskirjad ja avalik register" moodustab komisjon vajaduse korral keskasutustest koosneva eksperdirühma, kelle ülesandeks on määrata kindlaks siseturu teabesüsteemi toimimise kord kultuuriväärtuste valdkonnas.

4. LISATEAVE

- **Kehtivate õigusaktide kehtetuks tunnistamine**

Käesoleva uuesti sõnastamise ettepaneku vastuvõtmisega tunnistatakse kehtetuks kehtivad direktiivid 93/7/EMÜ, 96/100/EÜ ja 2001/38/EÜ.

- **Kehtivate õigusaktide muutmine**

Käesoleva direktiiviga muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määruse (EL) nr 1024/2012 (siseturu infosüsteemi kaudu tehtav halduskoostöö) lisa, et lisada sellesse uus direktiiv.

- **Euroopa Majanduspiirkond**

Ettepanekus käsitletakse Euroopa Majanduspiirkonda ning seepärast kohaldatakse ettepanekut Euroopa Majanduspiirkonnas.

5. MÕJU EELARVELE

Käesoleva ettepaneku mõju eelarvele on kirjeldatud ettepaneku lisas esitatud finantsselgituses. Ettepanekuga kaasnevad üksnes halduskulud.

↓ 93/7/EMÜ (kohandatud)

2013/0162 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta

(Uuesti sõnastatud)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse ~~Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut~~ ⌦ Euroopa Liidu toimimise lepingut ⌫, eriti selle artiklit ~~100a~~ ⌦ 114 ⌫,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

olles edastanud õigusakti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse ⌦ Euroopa ⌫ ~~m~~Majandus- ja ~~s~~Sotsiaalkomitee arvamust[20],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

⇩ uus

(1) Nõukogu 15. märtsi 1993. aasta direktiivi 93/7/EMÜ (liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta)[21] on korduvalt oluliselt muudetud[22]. Kuna sellesse tuleb teha uusi muudatusi, tuleks kõnealune direktiiv selguse huvides uuesti sõnastada.

↓93/7/EMÜ põhjendus 1 (kohandatud)
⇨ uus

(2) ~~asutamislepingu artiklis 8a on ette nähtud, et hiljemalt 1. jaanuariks 1993 rajatakse siseturg, mis~~ Siseturg hõlmab sisepiirideta ala, millel tagatakse kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine vastavalt alus~~asutamis~~lepingu sätetele.~~:~~ ⇨Need

[20] ELT C , , lk.
[21] EÜT L 74, 27.3.1993, lk 74.
[22] Vt I lisa A osa.

sätted ei välista keelde või piiranguid, mis on põhjendatud kunstilise, ajaloolise ja arheoloogilise väärtusega rahvuslike rikkuste kaitsmisega. ⇦

↓ 93/7/EMÜ põhjendus 2 (kohandatud)

(3) Alus~~asutamis~~lepingu artikli 36 piires ja tingimuste kohaselt säilib liikmesriikidel ~~pärast 1992. aastat~~ õigus määratleda oma rahvuslikud rikkused ja võtta nende kaitsmiseks vajalikke meetmeid. ~~kõnealusel sisepiirideta alal;~~

↓ 93/7/EMÜ põhjendus 3 (kohandatud)

(4) ~~seetõttu tuleks kehtestada meetmed,~~ ⌦ Direktiiviga 93/7/EMÜ võeti kasutusele meetmed ⌫, mis võimaldavad~~ksid~~ liikmesriikidel kindlustada, et tagastatakse ~~nimetatud~~ ⌦ aluslepingu ⌫ artikli 36 kohaselt rahvuslikuks rikkuseks ~~peetavad~~ liigitatud kultuuriväärtused, ⌦ mis kuuluvad aluslepingu lisas osutatud kultuuriväärtuste ühistesse kategooriatesse ja ⌫ mis on nende territooriumilt välja viidud siseriiklikke meetmeid või nõukogu ~~9.~~ 18. detsembri ~~1992~~2008. aasta määruse (E~~M~~Ü) nr ~~3911/92~~116/2009[23] (kultuuriväärtuste ekspordi kohta) sätteid rikkudes, ⌦ ning nimetatud ühistest kategooriatest väljajäävad rahvuslikuks rikkuseks ~~peetavad~~ liigitatud kultuuriväärtused, mis on riiklike kogude või vaimulike asutuste varade lahutamatud osad.~~;~~ ⌫ ~~selliste meetmete rakendamine peaks olema võimalikult lihtne ja tõhus; et hõlbustada tagastamisel tehtavat koostööd, peaks meetmete reguleerimisala piirduma kultuuriväärtuste ühistesse kategooriatesse kuuluvate esemetega; seetõttu ei ole käesoleva direktiivi lisa eesmärk määratleda nimetatud artikli 36 tähenduses "rahvuslike rikkuste" hulka kuuluvaid esemeid, vaid määrata kindlaks esemete kategooriad, mida võib selliselt klassifitseerida ja mille suhtes seega kohaldatakse käesoleva direktiiviga kehtestatavat tagastamiskorda;~~

↓ 93/7/EMÜ põhjendus 4 (kohandatud)

~~käesoleva direktiivi reguleerimisalasse peaksid kuuluma ka nimetatud ühistest kategooriatest väljajäävad rahvuslikuks rikkuseks peetavad kultuuriväärtused, mis on riiklike kogude või vaimulike asutuste varade lahutamatud osad;~~

↓ 93/7/EMÜ põhjendus 5 (kohandatud)

(5) ⌦ Direktiiviga 93/7/EMÜ seati ⌫ rahvuslike rikkuste valdkonnas ~~tuleks~~ liikmesriikide vahel sisse ~~seada~~ halduskoostöö, mis on~~oleks~~ tihedalt seotud nende koostööga varastatud kunstiteoste alal ja seisneb~~ks~~ eelkõige rahvuslike rikkuste hulka ja riiklikesse kogudesse kuuluvate kaotatud, varastatud või ebaseaduslikult väljaviidud

---

[23] ~~EÜT L 395, 31.12.1992, lk 1.~~ ELT L 39, 10.2.2009, lk 1.

kultuuriväärtuste registreerimises Interpoli ja muude samasuguseid nimekirju koostavate pädevate organite juures.~~:~~

↓ 93/7/EMÜ põhjendus 6 (kohandatud)

(6) ~~käesoleva dDirektiiviga kehtestatav~~ ⊠ 93/7/EMÜ sätestatud ⊠ kord ⊠ oli ⊠ ~~on~~ esimene samm sellealase liikmesriikidevahelise koostöö sisseseadmiseks siseturu raames.~~:~~ Selle eesmärk ~~on~~ oli asjaomaste siseriiklike õigusaktide vastastikune tunnustamine. ~~Seetõttu tuleks sätestada eelkõige see, et komisjoni abistab nõuandekomitee;~~

↓ 93/7/EMÜ põhjendus 7 (kohandatud)

(7) ~~mMäärusega (EMÜ) nr 3911/92~~116/2009 ja käesoleva direktiiviga kehtestatakse ~~ühenduse~~ ⊠ liidu ⊠ süsteem liikmesriikide kultuuriväärtuste kaitsmiseks.~~:~~ ~~tähtaeg, mil liikmesriigid peavad olema valmis järgima käesoleva direktiivi sätteid, peab olema võimalikult lähedal kõnealuse määruse jõustumiskuupäevale; liikmesriikide õigussüsteemide olemust ja käesoleva direktiivi rakendamiseks õigusaktides tehtavate muudatuste ulatust arvesse võttes vajavad mõned liikmesriigid rohkem aega,~~

⇩ uus

(8) Direktiivi 93/7/EMÜ rakendamisel on ilmnenud süsteemi piiratus liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud ja teise liikmesriigi territooriumilt leitud rahvuslikuks rikkuseks liigitatud esemete tagastamisel.

(9) Liikmesriikidel tuleks võtta kasutusele süsteem, mille abil tagada, et rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtuse ebaseaduslik väljaviimine teise liikmesriiki ei kujuta endast samasugust ohtu kui selle ebaseaduslik eksport liidust väljapoole.

(10) Käesoleva direktiivi reguleerimisala tuleb laiendada siseriiklike õigusaktide või haldusmenetluste kohaselt mis tahes kunstilise, ajaloolise ja arheoloogilise väärtusega rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtustele aluslepingu artikli 36 tähenduses. Sellega seoses tuleb välja jätta kriteerium, mis käsitleb kuulumist ühte direktiivi 93/7/EMÜ lisas osutatud kategooriatest, ning sellest tulenevalt tuleb välja jätta ka kõnealune lisa ja kriteerium, mis käsitleb kuulumist lahutamatu osana muuseumide, arhiivide ja raamatukogude säilituskogude nimistus loetletud riiklike kogude või vaimulike asutuste varade hulka. Kultuuriväärtuste kaitsmise riiklike süsteemide mitmekesisust tunnustatakse aluslepingu artiklis 36. Siinkohal on äärmiselt oluline liikmesriikide vastastikune usaldus, koostöövaim ja vastastikune mõistmine.

(11) Selleks et kohaldada käesolevat direktiivi tõhusamalt ja ühtlasemalt, tuleb tõhustada liikmesriikidevahelist halduskoostööd. Selleks tuleb sätestada, et keskasutused kasutavad siseturu teabesüsteemi (edaspidi „IMI”), mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrusega (EL) nr 1024/2012 (siseturu infosüsteemi kaudu tehtava halduskoostöö kohta ja millega tunnistatakse

kehtetuks komisjoni otsus 2008/49/EÜ)[24]. Ka liikmesriikide teistel pädevatel asutustel tuleks võimaluse korral kasutada sama süsteemi.

(12) Isikuandmete kaitse tagamiseks peaks pädevate asutuste halduskoostöö ja teabevahetus vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivis 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta[25]) ning niivõrd, kui kasutatakse siseturu infosüsteemi, määruses (EL) nr 1024/2012 sätestatud eeskirjadele.

(13) Vaja on pikendada taotluse esitanud liikmesriigi pädevatele asutustele määratud tähtaega, mille jooksul kontrollitakse, kas teises liikmesriigis leitud kultuuriväärtuse puhul on tegemist kultuuriväärtusega käesoleva direktiivi tähenduses. Pikem tähtaeg peaks võimaldama võtta asjakohased meetmed eseme säilitamiseks või vajaduse korral vältida mis tahes püüdeid hoida tagastamisest kõrvale.

(14) Samuti osutub vajalikuks pikendada tagastamisnõude esitamise tähtaega kuni kolme aastani alates kuupäevast, mil taotluse esitanud riik on saanud teada kultuuriväärtuse asukoha ning selle omaniku või valdaja. Selguse huvides tuleb täpsustada, et kõnealune tähtaeg algab päeval, mil teave jõuab taotluse esitanud riigi keskasutuseni.

(15) ELi Nõukogu on tunnistanud vajadust võtta meetmed, mis tõhustavad kultuuriväärtuste vastase kuritegevuse tõkestamist ja selle vastu võitlemist. Sellega seoses soovitas nõukogu, et komisjon toetaks liikmesriike kultuuriväärtuste tõhusal kaitsmisel, eesmärgiga tõkestada kultuuriväärtuste ebaseaduslikku kaubandust ja selle vastu võidelda ning edendada vajaduse korral täiendavaid meetmeid[26].

(16) Seega on soovitav tagada, et kõik kultuuriväärtuste turul osalejad täidaksid kultuuriväärtustega tehingute puhul hoolsuskohustust. Ebaseaduslikku päritolu kultuuriväärtuse omandamise tagajärjed on tõeliselt hoiatavad vaid juhul, kui tagastamiskohustusele lisatakse hüvitise saamise tingimusena kohustus tõendada, et eseme omanik oli nõuetekohaselt hoolikas. Kultuuriväärtuste ebaseadusliku kaubanduse tõkestamist ja selle vastu võitlemist käsitlevate liidu eesmärkide saavutamiseks tuleb sätestada, et omanikul tuleb hüvitise saamiseks tõendada, et oli eseme omandades nõuetekohaselt hoolikas, ning et omanik ei saa toetuda heausksusele, kui ta ei näidanud juhtumi asjaolusid arvestades üles nõuetekohast hoolsust.

(17) Et liikmesriigid tõlgendaksid mõistet „nõuetekohaselt hoolikas" ühetaoliselt, tuleb täpsustada asjaolud, mille põhjal otsustatakse, kas toimiti nõuetekohase hoolsusega.

(18) Käesoleva direktiivi eesmärki, milleks on liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud mis tahes rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtuste tagastamine, ei suuda liikmesriigid üksinda piisaval tasemel saavutada ning seega on see oma ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutatav liidu tasandil. Seepärast võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärgi saavutamiseks.

---

[24] ELT L 316, 14.11.2012, lk 1.

[25] EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

[26] ELi Nõukogu 13.–14. detsembri 2011. aasta järeldused kultuuriväärtuste vastase kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise kohta.

(19) Kuna määruse (EÜ) nr 116/2009 artikli 8 alusel loodud komitee ülesanded on seoses direktiivi 93/7/EMÜ lisa väljajätmisega muutunud ebavajalikuks, tuleb viited kõnealusele komiteele välja jätta.

(20) Kuna määruse (EL) nr 1024/2012 lisa sisaldab loetelu ELi õigusaktide halduskoostööalastest sätetest, mille kohaldamiseks kasutatakse IMId, tuleb kõnealust lisa muuta, et lisada sellele käesolev direktiiv.

(21) Käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise kohustus peaks piirduma sätetega, mille sisu on võrreldes varasemate direktiividega oluliselt muutunud. Kohustus võtta üle muutmata sätted tuleneb direktiivist 93/7/EMÜ.

(22) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikide kohustusi seoses direktiivide siseriiklikku õigusesse ülevõtmise ja kohaldamise tähtaegadega, mis on sätestatud I lisa B osas.

↓ 93/7/EMÜ

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid~~.~~:

1) „kultuuriväärtus" − ese, mis on enne või pärast ebaseaduslikku väljaviimist liikmesriigi territooriumilt ~~klassifitseeritud~~ liigitatud siseriiklike õigusaktide või haldusmenetluste kohaselt „kunstilise, ajaloolise või arheoloogilise väärtusega rahvuslikuks rikkuseks~~na~~" ~~asutamis~~aluslepingu artikli 36 tähenduses~~;~~:

~~ja~~

~~– – – mis kuulub ühte lisas loetletud kategooriatest või ei kuulu ühtegi neist kategooriatest, kuid on järgmiste varade lahutamatu osa:~~

~~– – – muuseumide, arhiivide või raamatukogude säilituskogude nimistus loetletud riiklikud kogud.~~

↓ 93/7/EMÜ (kohandatud)

~~Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab "riiklik kogu" sellist kogu, mis kuulub liikmesriigile, liikmesriigi kohalikule või piirkondlikule ametiasutusele või liikmesriigi territooriumil asuvale ja kõnealuse liikmesriigi õigusaktide tähenduses riiklikule institutsioonile, mis kuulub liikmesriigile või kohalikule või piirkondlikule ametiasutusele või kui need seda märkimisväärselt rahastavad;~~

↓ 93/7/EMÜ

~~– – – vaimulike asutuste varad.~~

2) „liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud" −

a) väljaviimine liikmesriigi territooriumilt, rikkudes kõnealuse liikmesriigi eeskirju rahvuslike rikkuste kaitse kohta või määruse (E~~M~~Ü) nr ~~3911/92~~ 116/2009 sätteid,

või

b) tagastamata jätmine pärast ajutise seadusliku väljaviimise tähtaega või sellise ajutise väljaviimise muu tingimuse rikkumine~~;~~,

3) „taotluse esitanud liikmesriik" − liikmesriik, kelle territooriumilt kultuuriväärtus on ebaseaduslikult välja viidud~~;~~,

4) „taotluse saanud liikmesriik" − liikmesriik, kelle territooriumil asub teise liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtus~~;~~,

5) „tagastamine" − kultuuriväärtuse tegelik tagastamine taotluse esitanud liikmesriigi territooriumile~~;~~,

6) „omanik” − isik, kelle valduses on kultuuriväärtus tema enda nimel;

7) „valdaja” − isik, kelle valduses on kultuuriväärtus kolmandate isikute nimel;

↓ 93/7/EMÜ (kohandatud)

⌦ 8) „riiklik kogu” − kogu, mis kuulub liikmesriigile, liikmesriigi kohalikule või piirkondlikule ametiasutusele või liikmesriigi territooriumil asuvale ja kõnealuse liikmesriigi õigusaktide tähenduses riiklikule institutsioonile, mis kuulub liikmesriigile või kohalikule või piirkondlikule ametiasutusele või ~~kui~~ mida need ~~seda~~ märkimisväärselt rahastavad. ⌫

↓ 93/7/EMÜ

Artikkel 2

Liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtused tagastatakse käesolevas direktiivis sätestatud korras ja tingimustel.

Artikkel 3

Iga liikmesriik määrab ametisse ühe või mitu keskasutust, kes hakkavad tegelema käesolevas direktiivis ettenähtud ülesannetega.

Liikmesriigid teatavad komisjonile kõik käesoleva artikli kohaselt ametisse määratud keskasutused.

↓ 93/7/EMÜ (kohandatud)

Komisjon avaldab nende keskasutuste nimekirja ja kõik selles tehtavad muudatused *Euroopa* ~~Ühenduste~~ ⌦ *Liidu* ⌫ *Teataja* C-seerias.

↓ 93/7/EMÜ

Artikkel 4

Liikmesriikide keskasutused teevad koostööd ja konsulteerivad liikmesriikide pädevate siseriiklike ametiasutustega. Pädevad siseriiklikud asutused tegelevad eelkõige järgmiste küsimustega:

↓ 93/7/EMÜ (kohandatud)

1) otsivad taotleva liikmesriigi taotlusel ~~peale~~ üles asjaomasest liikmesriigist ebaseaduslikult väljaviidud konkreetse kultuuriväärtuse ja teevad kindlaks selle omaniku ja/või valdaja. ~~Taotluses tuleb esitada kogu selliseks otsimiseks vajalik teave, eelkõige viited kultuuriväärtuse tegelikule või oletatavale asukohale~~;

↓ 93/7/EMÜ
⇨ uus

2) kui nende riigi territooriumilt leitakse kultuuriväärtus ja on põhjust oletada, et see on ebaseaduslikult välja viidud mõne teise liikmesriigi territooriumilt, teatavad nad sellest asjaomastele liikmesriikidele;

3) võimaldavad taotluse esitanud liikmesriigi pädevatel asutustel kontrollida, kas kõnealuse eseme puhul on tegemist kultuuriväärtusega, tingimusel et kontrollimine toimub ~~kahe~~ ⇨ viie ⇦ kuu jooksul pärast lõikes 2 nimetatud teatamist. Kui seda nimetatud aja jooksul ei tehta, lõikeid 4 ja 5 ei kohaldata;

4) võtavad koostöös asjaomase liikmesriigiga kõik vajalikud meetmed kultuuriväärtuse füüsiliseks säilitamiseks;

5) ~~välistavad~~ väldivad vajalike ajutiste meetmetega kõiki püüdeid tagastamisest kõrvale hoida;

↓ 93/7/EMÜ (kohandatud)

6) tegutsevad tagastamise puhul vahendajana omaniku ja/või valdaja ning taotluse esitanud liikmesriigi vahel. ~~Sellel eesmärgil võivad taotluse saanud liikmesriigi pädevad asutused kõigepealt, ilma et see piiraks artikli 5 kohaldamist, aidata kaasa vahekohtumenetluse rakendamisele vastavalt taotluse saanud liikmesriigi siseriiklikele õigusaktidele ja tingimusel, et taotluse esitanud riik ja omanik või valdaja annavad selleks oma ametliku nõusoleku.~~

↓ 93/7/EMÜ (kohandatud)

⌦Lõike 1 kohaldamiseks peab liikmesriigi taotluses sisalduma kogu selliseks otsimiseks vajalik teave, eelkõige viited kultuuriväärtuse tegelikule või oletatavale asukohale. ⌫

⌦Lõike 6 kohaldamiseks võivad taotluse saanud liikmesriigi pädevad asutused ~~kõigepealt~~, ilma et see piiraks artikli 5 kohaldamist, aidata kaasa vahekohtumenetluse rakendamisele vastavalt taotluse saanud liikmesriigi siseriiklikele õigusaktidele ja tingimusel, et taotluse esitanud riik ja omanik või valdaja annavad selleks oma ametliku nõusoleku. ⌫

⇩ uus

Omavaheliseks koostööks ja konsulteerimiseks kasutavad liikmesriikide keskasutused määrusega (EL) nr 1024/2012 loodud siseturu teabesüsteemi (edaspidi „IMI"). Liikmesriigid otsustavad, kas ka teised pädevad asutused kasutavad käesoleva direktiivi kohaldamise eesmärgil IMI süsteemi.

🡻 93/7/EMÜ

Artikkel 5

Taotluse esitanud liikmesriik võib algatada taotluse saanud liikmesriigi pädevas kohtus kohtuasja omaniku vastu või, kui see ei ole võimalik, valdaja vastu, et kindlustada oma territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuse tagastamine.

Kohtuasja saab algatada ainult juhul, kui selleks esitatavale dokumendile lisatakse:

a) dokument, milles kirjeldatakse taotluses käsitletavat eset ja sedastatakse, et tegemist on kultuuriväärtusega~~.~~;

b) taotluse esitanud liikmesriigi pädevate asutuste kinnitus selle kohta, et kultuuriväärtus on nende territooriumilt välja viidud ebaseaduslikult.

Artikkel 6

Taotluse esitanud liikmesriigi keskasutus teatab taotluse saanud liikmesriigi keskasutusele viivitamatult, kui on algatatud kohtuasi, et kindlustada kõnealuse eseme tagastamine.

Taotluse saanud liikmesriigi keskasutus teatab sellest viivitamatult teiste liikmesriikide keskasutustele.

⇩ uus

Teabevahetus toimub IMI kaudu.

↓ 93/7/EMÜ (kohandatud)
⇨ uus

Artikkel 7

1. Liikmesriigid näevad oma õigusaktidega ette, et käesolevas direktiivis sätestatud tagastamisnõude võib esitada kuni ~~ühe~~ ⇨ kolme ⇦ aasta jooksul pärast seda, kui taotluse esitanud liikmesriig~~ik~~ ⌦ keskasutus ⌫ on saanud teada kultuuriväärtuse asukoha ja selle omaniku või valdaja.

↓ 93/7/EMÜ

Sellist nõuet ei saa esitada, kui kultuuriväärtuse ebaseaduslikust väljaviimisest taotluse esitanud liikmesriigi territooriumilt on möödunud rohkem kui 30 aastat.

Artikli 1 ~~lõikes~~ ~~1~~ punktis 8 nimetatud riiklikesse kogudesse kuuluvate kultuuriväärtuste ja liikmesriikides asuvate vaimulike asutuste varade puhul, mille suhtes kohaldatakse siseriiklike õigusaktidega erikaitsekorda, võib tagastamisnõude esitada 75 aasta jooksul, välja arvatud liikmesriikides, kus kohtuasjade algatamise suhtes ei kohaldata aegumistähtaega, või juhul, kui liikmesriikidevaheliste kahepoolsete lepingutega on ette nähtud 75 aastast pikem tähtaeg.

2. Tagastamisnõuet ei saa esitada, kui väljaviimine taotluse esitanud liikmesriigi territooriumilt ei ole nõude esitamise ajal enam ebaseaduslik.

Artikkel 8

Kui artiklites 7 ja 13 ei ole sätestatud teisiti, otsustab pädev kohus kõnealuse kultuuriväärtuse tagastamise, kui selgub, et tegemist on kultuuriväärtusega artikli 1 lõike 1 tähenduses ja see on asjaomase riigi territooriumilt välja viidud ebaseaduslikult.

↓ 93/7/EMÜ (kohandatud)

Artikkel 9

Kui kultuuriväärtus on otsustatud tagastada, määrab taotluse saanud riigi pädev kohus kultuuriväärtuse omanikule ⌦ vastavalt juhtumi asjaoludele õiglase hüvitise ⌫ , ~~mida ta peab asjaolude korral õiglaseks,~~ kui ~~nimetatud kohus on veendunud, et~~ omanik tõendab, et oli kõnealust kultuuriväärtust omandades nõuetekohaselt hoolikas~~ja tähelepanelik~~.

⇩ uus

Selleks et määrata kindlaks, kas omanik oli nõuetekohaselt hoolikas, võetakse arvesse kõiki eseme hankimise tingimusi, eelkõige eseme päritolu käsitlevaid dokumente, taotluse esitanud liikmesriigi õigusaktidega nõutavaid ekspordilubasid, poolte tegevuse laadi, makstud hinda, seda, kas omanik kasutas varastatud kultuuriväärtuste kohta loodud registreid, millele tal oli juurdepääs, mis tahes muud asjakohast teavet ja dokumente, mida omanik oleks saanud

mõistlikul viisil hankida, seda, kas omanik pöördus asutuste poole, millele tal oli juurdepääs, või muid toiminguid, mida iga mõistlik inimene oleks samas olukorras teinud.

Omanik ei saa toetuda heausksusele, kui ta ei ole näidanud üles asjaoludele nõuetekohast hoolsust.

↓ 93/7/EMÜ

~~Tõendamiskohustuse suhtes kohaldatakse taotluse saanud liikmesriigi õigusakte.~~

Annetuse või pärandi puhul ei ole omanik soodsamas olukorras kui isik, kellelt ta kultuuriväärtuse sellisel teel sai.

Kultuuriväärtuse tagastamise korral maksab sellist hüvit~~u~~ist taotluse esitanud liikmesriik.

Artikkel 10

Kultuuriväärtuse tagastamise otsuse elluviimisega seotud kulud kannab taotluse esitanud liikmesriik. Sama kehtib ka artikli 4 lõikes 4 nimetatud meetmetega seotud kulude puhul.

Artikkel 11

~~Vastavalt a~~Artikli~~te~~s 9 ~~ja 10~~ nimetatud õiglase hüvit~~u~~ise ja artiklis 10 nimetatud kulude tasumine ei piira taotluse esitanud liikmesriigi õigust võtta meetmeid asjaomaste summade tagasinõudmiseks isikutelt, kes vastutavad kultuuriväärtuse ebaseadusliku väljaviimise eest kõnealuse riigi territooriumilt.

Artikkel 12

Pärast tagastamist kohaldatakse kultuuriväärtuse omandiõiguse suhtes taotluse esitanud liikmesriigi õigusakte.

Artikkel 13

Käesolevat direktiivi kohaldatakse ainult nende kultuuriväärtuste suhtes, mis on liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult välja viidud alates 1. jaanuarist~~l~~ 1993~~või hiljem~~.

↓ 93/7/EMÜ (kohandatud)
⇨ uus

Artikkel 14

1. Iga liikmesriik võib laiendada kultuuriväärtuste tagastamise kohustust ka ⌦ muudele kui ⌫ ⇨ artikli 1 lõikes 1 ⇦ ~~lisas~~ ~~nimetamata~~ ⌦ kindlaks määratud ⌫ kultuuriväärtuste~~le kategooriatele~~.

↓ 93/7/EMÜ
⇨ uus

2. Iga liikmesriik võib kohaldada käesolevas direktiivis sätestatud korda taotluste suhtes, mis esitatakse enne 1. jaanuari 1993 liikmesriikide territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamiseks.

Artikkel 15

Käesolev direktiiv ei piira ~~võimalikke~~ selliste tsiviil- või kriminaalhagide~~asjade~~ menetlemist, mida võib liikmesriikide ~~seaduste~~ õiguse põhjal algatada taotluse esitanud liikmesriik ja/või varastatud kultuuriväärtuse omanik.

Artikkel 16

1. Liikmesriigid saadavad komisjonile iga ~~kolme~~ ⇨ viie ⇦ aasta järel (esimest korda ~~1996. aasta veebruaris~~ ⇨ […] ⇦) aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta.

↓ 93/7/EMÜ (kohandatud)
⇨ uus

2. Iga ~~kolme~~ ⇨ viie ⇦ aasta järel esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning ⌦ Euroopa ⌫ ~~m~~Majandus- ja ~~s~~Sotsiaalkomiteele aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta. ⇨ Vajaduse korral lisatakse aruandele asjakohased ettepanekud. ⇦

↓ 93/7/EMÜ

~~3. Nõukogu vaatab käesoleva direktiivi pärast kolmeaastast kohaldamisperioodi tõhususe seisukohast uuesti läbi ning teeb komisjoni ettepanekul vajalikke kohandusi.~~

~~4. Igal juhul vaatab nõukogu komisjoni ettepanekul iga kolme aasta järel läbi määruse lisas märgitud summad, ja kui see on vajalik, ajakohastab neid ühenduse majandus- ja rahandusnäitajate alusel.~~

~~*Artikkel 17*~~

~~Komisjoni abistab määruse (EMÜ) nr 3911/92 artikli 8 alusel loodud komitee.~~

~~Komitee uurib kõiki käesoleva direktiivi lisa kohaldamisega seotud küsimusi, mis eesistuja on talle esitanud kas oma algatusel või liikmesriigi esindaja taotluse korral.~~

⇩ uus

Artikkel 17

Määruse (EL) nr 1024/2012 lisasse lisatakse lõige 6:

„6. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv …./…/EÜ liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta (*): artiklid 4 ja 6.

(*) ELT L […].”

↓ 93/7/EMÜ (kohandatud)

Artikkel 18

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi ⌦ [artikli 1 punkti 1, artikli 4 esimese lõigu punkti 3, artikli 4 neljanda lõigu, artikli 6 kolmanda lõigu, artikli 7, artikli 9 ja artikli 16] ⌫ järgimiseks vajalikud ~~õigusnormid~~ õigus- ja haldusnormid ~~üheksa kuu jooksul pärast direktiivi vastuvõtmist, kuid Belgia Kuningriik, Saksamaa Liitvabariik ja Madalmaade Kuningriik peavad käesoleva direktiivi nõuded täitma~~ hiljemalt kaheteistkümne kuu jooksul pärast selle vastuvõtmist.

Liikmesriigid ⌦ edastavad ⌫ ~~teatavad~~ ~~sellest~~ ⌦ kõnealuste normide teksti ⌫ viivitamata komisjonile. Kui liikmesriigid need ~~meetmed~~ normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse ~~meetmetesse~~ normidesse või nende ~~meetmete~~ normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. ⌦ Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile. ⌫ Sellise viitamise ⌦ ja märkuse sõnastamise ⌫ viisi näevad ette liikmesriigid.

↓

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud peamiste õigusnormide teksti.

Artikkel 19

Direktiiv 93/7/EMÜ, mida on muudetud I lisa A osas loetletud direktiividega, tunnistatakse kehtetuks alates […], ilma et see mõjutaks liikmesriikide kohustusi, mis on seotud I lisa B osas esitatud direktiivide siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtaegadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile kooskõlas II lisas esitatud vastavustabeliga.

Artikkel 20

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikleid […] kohaldatakse alates […].

Artikkel 21

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel *president*	*Nõukogu nimel* *eesistuja*

↓ 93/7/EMÜ

LISA

Artikli 1 lõike 1 teises taandes nimetatud kategooriad, millesse peavad asutamislepingu artikli 36 tähenduses "rahvuslikuks rikkuseks" peetavad esemed kuuluma, et nende suhtes saaks kohaldada käes olevas direktiivis sätestatud tagastamist.

A. 1. Rohkem kui 100 aastat vanad arheoloogilise väärtusega esemed, mis pärinevad:

- maapealsete või veealuste arheoloogiliste kaevamiste või leidude hulgast,
- arheoloogilistest asulakohtadest,
- arheoloogilistest kollektsioonidest.

2. Rohkem kui 100 aastat vanad kunsti-, ajaloo- või religioosse mälestise elemendid, mis moodustavad mälestise olulise osa, aga on sellest eraldatud.

↓ 96/100/EÜ artikli 1 punkti 1 alapunkt a)

3. Kategooriatesse 3A ja 4 mittekuuluvad täielikult käsitsi teostatud joonistused ja maalid mis tahes materjalil ja mis tahes materjalist[27].

↓ 96/100/EÜ artikli 1 punkti 1 alapunkt b)

3 A. Täielikult käsitsi teostatud vesivärvi-, guaši- ja pastellitehnikas teosed mis tahes materjalil[1].

↓ 96/100/EÜ artikli 1 punkti 1 alapunkt c)

4. Mis tahes materjalist täielikult käsitsi teostatud mosaiigid, mis ei kuulu 1. ega 2. kategooriasse, ja täielikult käsitsi teostatud joonistused mis tahes materjalil ja mis tahes materjalist[1].

↓ 93/7/EMÜ

5. Gravüüride, estampide, serigraafiate ja litograafiate originaalid koos vastavate trükiplaatidega ning originaalplakatid[1].

---

[27] Mis on rohkem kui 50 aastat vanad ning ei kuulu nende loojatele.

6. Originaalskulptuurid ning originaalteosega[1] samal viisil valmistatud koopiad, mis ei kuulu 1. kategooriasse.

7. Fotod, filmid ja nende negatiivid[1].

8. Inkunaablid ja käsikirjad, sealhulgas maakaardid ning partituurid, üksikult või kollektsioonidena[1].

9. Rohkem kui 100 aastat vanad raamatud, üksikult või kollektsioonidena.

10. Rohkem kui 200 aastat vanad trükitud maakaardid.

11. Rohkem kui 50 aastat vanad mis tahes liiki või mis tahes vormis arhiivid ning nende arhivaalid.

12. a) Zooloogia-, botaanika-, mineraloogia- või anatoomiakollektsioonide kollektsioonid[28] ja kollektsiooniobjektid.

b) Ajaloo, paleontoloogia, etnograafia või numismaatika valdkonna kollektsioonid[2].

13. Rohkem kui 75 aastat vanad transpordivahendid.

14. Kategooriates A.1–A.13 nimetamata antiikesemed, mis on rohkem kui 50 aastat vanad.

Käesolevat direktiivi kohaldatakse kategooriatesse A.1–A.14 kuuluvate kultuuriväärtuste suhtes ainult siis, kui nende väärtus vastab punktis B esitatud väärtuslävele või ületab selle.

B. Teatavate A osas esitatud kategooriate suhtes kohaldatavad väärtusläved (eküüdes)

↓ 2001/38/EÜ artikli 1 punkt 1

VÄÄRTUS:

mis tahes väärtus

↓ 93/7/EMÜ

– – – 1 (Arheoloogilise väärtusega esemed)

– – – 2 (Mälestistest eraldatud osad)

– – – 8 (Inkunaablid ja käsikirjad)

– – – 11 (Arhiivid)

15 000

– – – 4 (Mosaiigid ja joonistused)

---

[28] Nagu on määratletud Euroopa Kohtu otsuses kohtuasjas 252/84: „Ühise tollitariifistiku rubriigi nr 99.05 tähenduses peetakse kollektsioneeritavateks esemeteks neid esemeid, mis vastavad kollektsiooni võtmiseks nõutavatele tingimustele, see tähendab, et esemed on suhteliselt haruldased, neid üldiselt ei kasutata nende algsel otstarbel, nendega sooritatakse eritehinguid väljaspool tavakauplemist samasuguste tarbeesemetega ning need on väga väärtuslikud.“

~~– – – – 5 (Gravüürid)~~

~~– – – – 7 (Fotod)~~

~~– – – – 10 (Trükitud maakaardid)~~

↓ 96/100/EÜ artikli 1 punkt 2

~~*30 000*~~

~~– – – 3 A (Vesivärvi-, guaši- ja pastelltehnikas teosed)~~

↓ 93/7/EMÜ

~~*50 000*~~

~~– – – – 6 (Skulptuurid)~~

~~– – – – 9 (Raamatud)~~

~~– – – – 12 (Kollektsioonid)~~

~~– – – – 13 (Transpordivahendid)~~

~~– – – – 14 (Kõik muud esemed)~~

~~*150 000*~~

~~– – – – 3 (Pildid)~~

~~Hinnang selle kohta, kas rahalise väärtusega seotud tingimused on täidetud või mitte, tuleb anda tagastamistaotluse esitamisel. Rahaline väärtus on eseme väärtus taotluse saanud liikmesriigis.~~

↓ 2001/38/EÜ artikli 1 punkt 2

~~Liikmesriikides, kus ei kasutata eurot omavääringuna, konverteeritakse lisas esitatud väärtused eurodes omavääringusse ja neid väljendatakse omavääringus 31. detsembril 2001 Euroopa Liidu Teatajas avaldatud vahetuskursi alusel. Eurole vastav omavääringu väärtus vaadatakse läbi iga kahe aasta järel alates 31. detsembrist 2001. Eurole vastavate omavääringu väärtuste arvutamisel võetakse aluseks eurodes väljendatud omavääringute keskmine päevakurss 24 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, mis lõpeb 31. detsembril toimuvale läbivaatamisele eelneva augustikuu viimasel päeval. Üldiselt vaatab kultuuriväärtuste nõuandekomitee komisjoni ettepanekul sellise arvutamismeetodi läbi iga kahe aasta järel pärast selle esmakordset avaldamist. Pärast läbivaatamist avaldatakse eurodes väljendatud väärtused ja eurole vastavad omavääringu väärtused perioodiliselt Euroopa Liidu Teatajas läbivaatamise jõustumise kuupäevale eelneva novembrikuu esimestel päevadel.~~

↑

I LISA

A osa

Kehtetuks tunnistatud direktiiv koos muudatuste loeteluga
(osutatud artiklis 19)

Nõukogu direktiiv 93/7/EMÜ (EÜT L 74, 27.3.1993, lk 74)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 96/100/EÜ (EÜT L 60, 1.3.1997, lk 59)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/38/EÜ (EÜT L 187, 10.7.2001, lk 43)

B osa

Siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtajad
(osutatud artiklis 19)

Direktiiv	Ülevõtmise tähtaeg
93/7/EMÜ	15.12.1993[29]
96/100/EÜ	1.9.1997
2001/38/EÜ	31.12.2001

[29] Ülevõtmise tähtaeg Belgiale, Saksamaale ja Madalmaadele oli 15. märts 1994.

II LISA

VASTAVUSTABEL

Direktiiv 93/7/EMÜ	Käesolev direktiiv
Artikli 1 punkti 1 esimene taane	Artikli 1 punkt 1
Artikli 1 punkti 1 teise taande sissejuhatavad sõnad	_____
Artikli 1 punkti 1 teise taande esimese alltaande esimene lõik	_____
Artikli 1 punkti 1 teise taande esimese alltaande teine lõik	Artikli 1 punkt 8
Artikli 1 punkti 1 teise taande teine alltaane	_____
Artikli 1 punkti 2 esimene taane	Artikli 1 punkti 2 punkt a
Artikli 1 punkti 2 teine taane	Artikli 1 punkti 2 punkt b
Artikli 1 punktid 3−7	Artikli 1 punktid 3−7
Artiklid 2 ja 3	Artiklid 2 ja 3
Artikli 4 esimene lõik	Artikli 4 esimene lõik
Artikli 4 punkti 1 teine lause	Artikli 4 teine lõik
Artikli 4 punkti 6 teine lause	Artikli 4 kolmas lõik
_____	Artikli 4 neljas lõik
Artikli 5 esimene lõik	Artikli 5 esimene lõik
Artikli 5 teise lõigu esimene taane	Artikli 5 teise lõigu punkt a
Artikli 5 teise lõigu teine taane	Artikli 5 teise lõigu punkt b
Artikli 6 esimene lõik	Artikli 6 esimene lõik
Artikli 6 teine lõik	Artikli 6 teine lõik
_____	Artikli 6 kolmas lõik
Artiklid 7 ja 8	Artiklid 7 ja 8
Artikli 9 esimene lõik	Artikli 9 esimene lõik
Artikli 9 teine lõik	_____
_____	Artikli 9 teine lõik

_____	Artikli 9 kolmas lõik
Artikli 9 kolmas ja neljas lõik	Artikli 9 neljas ja viies lõik
Artiklid 10−15	Artiklid 10−15
Artikli 16 lõiked 1 ja 2	Artikli 16 lõiked 1 ja 2
Artikli 16 lõige 3	_____
Artikli 16 lõige 4	_____
Artikkel 17	_____
_____	Artikkel 17
Artikkel 18	Artikli 18 lõige 1
_____	Artikli 18 lõige 2
_____	Artikkel 19
_____	Artikli 20 esimene lõik
_____	Artikli 20 teine lõik
Artikkel 19	Artikkel 21
Lisa	_____
_____	I lisa
_____	II lisa

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

1.4. Eesmärgid

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem

2.3. Pettuste ja muude rikkumiste ärahoidmine

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta (uuesti sõnastatud)

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile[30]

Jaotis 2 – Ettevõtlus − peatükk 02 03: Kaupade siseturg ja valdkonnapoliitika põhimõtted

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

Ettepanek/algatus käsitleb **ümbersuunatud meedet**

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse

Kultuuriväärtuste kaitse edendamine siseturu raames

1.4.2. Erieesmärgid ning asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise süsteemile

Erieesmärk : võimaldada liikmesriikidel kindlustada alates 1993. aastast nende territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtuste tagastamine.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Täpsustage, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju abisaajatele/sihtrühmale

Käesoleva ettepaneku eesmärk on suurendada rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtuste tagastamiste arvu ja vähendada nende kulusid. Ettepanek mõjutab liidus kultuuriväärtustega ebaseadusliku kauplemise tõkestamist ja selle vastu võitlemist.

1.4.4. Tulemus- ja mõjunäitajad

Täpsustage, milliste näitajate alusel hinnatakse ettepaneku/algatuse elluviimist.

− suurendada tagastamismenetluste arvu,

− suurendada rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtuste tagastamise arvu,

− tagada direktiivi artikli 4 punktis 1 nimetatud kultuuriväärtuse otsimise taotluste järelmeetmed,

− tagada direktiivi artikli 4 punktis 2 nimetatud kultuuriväärtuse leidmise teadete järelmeetmed,

− direktiivi kohaldamist käsitlevate statistiliste andmete võrreldavus,

− rahuloluküsitlus IMI süsteemi kasutavate keskasutuste hulgas.

[30] ABM − tegevuspõhine juhtimine, ABB − tegevuspõhine eelarvestamine.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused

Käesoleva algatuse üldeesmärk on edendada kultuuriväärtuste kaitsmist siseturul, hõlbustades liikmesriigi territooriumilt alates 1993. aastast ebaseaduslikult väljaviidud rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtuste tagastamist.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus

Kultuuriväärtuste ebaseadusliku väljaviimise piiriülene mõõde tähendab seda, et liidul on paremad võimalused selle küsimusega tegutsemiseks.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Direktiivi 93/7/EMÜ hindamised näitavad, et praegu kehtiv süsteem ei ole piisavalt tõhus rahvuslikuks rikkuseks liigitatud kultuuriväärtuste tagastamise kindlustamiseks.

Komisjon on kultuuriväärtustega ebaseadusliku kauplemise tõkestamist ja selle vastu võitlemist käsitlevate uurimuste ja ekspertide aruannete alusel tõdenud, et direktiiv tuleb läbi vaadata.

1.5.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Käesolev algatus on täielikult kooskõlas kultuuriväärtustega seotud muude meetmete ja tegevuspõhimõtetega.

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

Piiramatu kestusega ettepanek/algatus

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid[31]

Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine komisjoni poolt

[31] Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil http://www.cc.EÜc/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Artiklis 16 sätestatakse hindamise ja järelevalve kord, mille vahendusel saavad liidu teised institutsioonid teavet direktiivi rakendamise kohta. Direktiivi rakendamist ja hindamist käsitlevad aruanded koostatakse iga viie aasta tagant.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem

2.2.1. Tuvastatud ohud

Finantsriske ei ole täheldatud.

2.2.2. Ettenähtud kontrollimeetodid

Ettenähtud kontrollimeetodid on sätestatud finantsmääruses ja määruses (EL) nr 1268/2012.

2.3. Pettuste ja muude rikkumiste ärahoidmine

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed

Komisjon peab tagama, et Euroopa Liidu finantshuve kaitstakse pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu ennetavate meetmete kohaldamise, tõhusa kontrollimise ja ebaõigesti väljamakstud summade sissenõudmisega ning et juhul, kui tuvastatakse eeskirjade eiramine, rakendatakse tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi vastavalt määrustele (EÜ, Euratom) nr 2988/95, (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EÜ) 1073/1999.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

  Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
		Liigendatud/liigendamata (32)	EFTA riigid[33]	Kandidaat-riigid[34]	Kolmandad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
[…]	[XX.YY.YY.YY] […]	Liigendatud/liigendamata				

Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
	Number [Nimetus]	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	Kandidaat riigid	Kolmandad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
	[XX.YY.YY.YY]		JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

32 Liigendatud assigneeringud / liigendamata assigneeringud.

33 EFTA − Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon

34 Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik		

Ettevõtluse peadirektoraat			2015	2016	2017	2018	2019	**KOKKU**
• Tegevusassigneeringud			0	0	0	0	0	0
Ettevõtluse peadirektoraadi assigneeringud kokku	Kulukohustused	=1+1a +3	0	0	0	0	0	0
	Maksed	=2+2a +3	0	0	0	0	0	0

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	**5**	Halduskulud

Ettevõtluse peadirektoraat		2015	2016	2017	2018	2019	**KOKKU**
• Personalikulud		0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	**1,0**
• Muud halduskulud		0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	**0,25**
Ettevõtluse peadirektoraat KOKKU	Assigneeringud	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	**1,25**
Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIGI 5 assigneeringud kokku**	(Kulukohustuste kogusuma = maksete kogusumma)	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	**1,25**
Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIKIDE 1−5 assigneeringud kokku**	Kulukohustused	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	**1,25**
	Maksed	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	**1,25**

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.3.1. Kokkuvõte

Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt :

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	2015	2016	2017	2018	2019	**KOKKU**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5						
Personalikulud	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	**1,0**
Muud halduskulud	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	**0,25**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5 kokku	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	**1,25**

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5[35] välja jäävad kulud						
Personalikulud	0	0	0	0	0	0
Muud halduskulud	0	0	0	0	0	0
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud kokku	0	0	0	0	0	0

KOKKU	**0,25**	**0,25**	**0,25**	**0,25**	**0,25**	**1,25**

[35] Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised B..A read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

3.2.3.2. Hinnanguline personalivajadus

Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

hinnanguline väärtus täisarvuna (või maksimaalselt ühe kohaga pärast koma)

		2015	2016	2017	2018	**2019**
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)						
02 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)		0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
		ETP= 1,5	ETP= 1,5	ETP= 1,5	ETP= 1,5	ETP= 1,5
XX 01 01 02 (delegatsioonides)		0	0	0	0	0
XX 01 05 01 (kaudne teadustegevus)		0	0	0	0	0
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)		0	0	0	0	0
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)[36]						
XX 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud)		0	0	0	0	0
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)		0	0	0	0	0
XX 01 04 ***yy*** [37]	- peakorteris[38]	0	0	0	0	0
	-delegatsioonides	0	0	0	0	0
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)		0	0	0	0	0
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)		0	0	0	0	0
Muud eelarveread (täpsustage)		0	0	0	0	0
KOKKU		**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**
		ETP=1,5	**ETP=1,5**	**ETP=1,5**	**ETP=1,5**	**ETP=1,5**

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi siseselt. Vajaduse korral võidakse personali täiendada meedet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

36 Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored eksperdid delegatsioonides.

37 Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised B..A read).

38 Peamiselt struktuurifondid, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond ja Euroopa Kalandusfond

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Direktiivi ülevõtmise ja rakendamise haldamine.

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek ei hõlma kolmandate isikute kaasrahastamist.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

Ettepanekul puudub finantsmõju tuludele.